

1

Parçada yeryüzünde bir arada
bulunduğu söylenen zıt gibi
görünen özelliklerden bazıları
nelerdir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 1

Değerli oluşla ucuzluk, karışıklık gibi
görünen hâlle seçilip ayrılma,
uzaklıkla uyum, kolaylıkla özenli
yapılış, çabuklukla ölçülülük, çoklukla
sanat güzelliği ve bollukla tam düzen

2

Bu özelliklerin birlikte bulunması
neye delil sayılmaktadır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 2

Sonsuz kudret, hikmet, rahmet ve rububiyet sahibi olan tek bir Yaratıcı'nın varlığına işaret sayılmaktadır.

3

Metinde verilen ışıık ve güneş
benzetmesi hangi düşünceyi
açıklamak için kullanılmıştır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 3

Görünen eserlerden onları meydana getiren kaynağa kesin şekilde gidilebileceğini anlatmak için kullanılmıştır.

4

Parçada Yaratıcı'ya ait hangi temel
sıfatlar özellikle öne
çıkarılmaktadır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 4

Kudret, hikmet, rahmet, cemal, rububiyet, birlik ve her bir şey üzerinde tek tek tasarruf sahibi oluş öne çıkarılmaktadır.

5

“Birlik” ile “her bir varlıkta ayrı ayrı tecelli” anlamları, metinde hangi iki kavramla ifade edilmektedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-mevdan-okuma

Cevap 5

Bunlar vahdaniyet ve ehadiyet kavramlarıyla ifade edilmektedir.

6

Metnin son kısmında tesadüf ve
tabiat niçin yetersiz
görölmektedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 6

Çünkü şuurlu plan, ölçü, sanat ve düzen isteyen işler, şuursuz ve cansız sebeplerle açıklanamaz.

7

Tabiata bu işleri vermenin
imkânsızlığı hangi örnek
düşünceyle daha da
kuvvetlendirilmektedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 7

Her varlığın içinde, ondan çıkacak şeyler sayısınca manevî düzenekler ve baskı merkezleri varmış gibi düşünmenin gerekeceği söylenerek bunun akıldan uzak olduğu

8

Parçanın hitap tarzı, inkâr eden
kişiyeye karşı nasıl bir tavır
taşımaktadır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 8

Uyarıcı, sarsıcı ve gafleti dağıtmaya çalışan güçlü bir tavır taşımaktadır.

9

Parçanın ana fikri nedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 9

Yeryüzünde görülen dengeli,
sanatlı ve hikmetli düzen, tesadüf
ve tabiata verilemez; bunlar tek
ve her şeye gücü yeten Allah'ı
gösterir.

10

Bu pasajdan çıkarılacak temel ders nedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-mevdan-okuma

Cevap 10

Kâinattaki düzenli ve hikmetli işler, şuursuz sebeplerle değil, Allah'ın isim ve sıfatlarıyla anlaşılmalıdır.

11

Metinde neden hem çok ucuzluk
hem de yüksek kıymet aynı anda
dikkat çekici bulunur?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 11

Çünkü normalde çok yaygın ve kolay elde edilen şeylerde değer düşmesi beklenirken, burada bolluğa rağmen ince sanat ve yüksek kıymet korunmaktadır.

12

Karışım içinde ayrılık ifadesiyle
hangi durum anlatılmaktadır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 12

Birçok şeyin iç içe bulunduğu
hâlde her birinin kendi
özelliklerini koruyup başkasına
karışmadan ortaya çıkması
anlatılmaktadır.

13

Uzak yerlerde bulunan şeyler
arasındaki benzerlik ve uyum neyi
düşündürür?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 13

Tek merkezden gelen bir yönetim
ve aynı iradeyle yürüyen bir düzen
bulunduğunu düşündürür.

14

Kolay meydana geliş ile özenli yapılaşın beraber anılması hangi sonuca götürür?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-mevdan-okuma

Cevap 14

Bu işler hem zorlanmadan
yapılmakta hem de başıboş
bırakılmamaktadır; bu da sınırsız
kudretle birlikte tam hikmeti
gösterir.

15

Hızlı oluş ile ölçü ve israfın olmaması birlikte düşünülünce hangi özellik anlaşılır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gafilete-mevdan-okuma

Cevap 15

Çok süratli işler yapılırken hiçbir taşkınlık ve düzensizlik olmaması, kusursuz bir ilim ve kudretin işlediğini gösterir.

16

Çokluk içinde sanat güzelliğinin
bulunması niçin önemlidir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 16

Çünkü çok sayıda şey yapılırken kalitenin düşmemesi, yapanın aczini değil sonsuz gücünü ve ustalığını gösterir.

17

Bolluk ile tam düzenin beraber bulunması neyin işareti sayılır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-mevdan-okuma

Cevap 17

Sınırsız ihsanın gelişigüzel değil,
ölçülü ve hikmetli bir idare ile
dağıtıldığının işareti sayılır.

18

Metinde bu delillerin sonunda
hangi inanç esasları öne çıkarılır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gaflete-mevdan-okuma

Cevap 18

Allah'ın varlığı, birliği, kudretinin kemali, rububiyetinin güzelliği ve isimlerinin güzelliği öne çıkarılır.

19

Son bölümde inkârcıya sorular
yöneltilmesinin amacı nedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gaflete-mevdan-okuma

Cevap 19

Onu düşünmeye zorlamak,
iddiasının tutarsızlığını fark
ettirmek ve hakikatin açıklığını
ortaya koymaktır.

20

Metinden hareketle müminin
tabiat ve sebepler karşısındaki
bakışı nasıl olmalıdır?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 20

Sebepleri gerçek yaratıcı görmeyip, onları Allah'ın kudretinin perde ve vesileleri olarak değerlendirmelidir.

21

Metindeki örneklerin ortak yönü
nedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 21

Hepsi ilk bakışta birbirine ters görünebilecek özelliklerin aynı anda gerçekleştiğini göstermektedir.

22

Bu ters gibi görünen özelliklerin
beraber bulunması neden sıradan
bir sebebe bağlanmaz?

Cevap 22

Çünkü böylesi bir denge, ölçü ve seçicilik, rastgele işleyen sebeplerin yapamayacağı kadar bilinçli görünmektedir.

23

Parçada “gündüz aydınlığı nasıl kaynağını gösterirse” anlamındaki benzetme, delilin derecesi hakkında ne söyler?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-mevdan-okuma

Cevap 23

Sonucun zayıf bir tahmin değil,
açık ve güçlü bir gösterme olduğu
anlaşılır.

24

Metinde yalnız Allah'ın varlığı
değil, hangi yönleri de ispat
edilmektedir?

11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-
gafilete-mevdan-okuma

Cevap 24

Tek oluşu, her şey üzerindeki hâkimiyeti, kudretinin eksiksizliği ve isimlerinin güzelliği de gösterilmektedir.